

אלא שהרב התעקש. "יכול להיות שאינך יודע להתפלל כמו כולם", אמר. "אבל בכל זאת, ברצוני שתעבור לפני התיבה. תתפלל כרצונך, אמור כל מה שהנך יודע!"

החנווני נענע בראשו לשלילה. "איני יודע כלום, לא מיניה ולא מקצתיה", לחש בשפתיים צחיחות ובפנים חיוורות.

"על מנת כן?" הרים הרב מעט את קולו. "גוזרני עליך בגזירת מרא דאתרא, שתעבור לפני התיבה!"

לרגע נשתררה דממה. הכל ציפו לתגובתו של החנווני, וזו לא איחרה לבוא. "אם הרב גוזר עליי", מלמל. "הרי שאין לי ברירה. ואשר על כן, אלך ואביא את כלי התפילה שלי".

והוא נשא רגליו ונעלם מן המקום.

בתחילה חשבו כולם כי בפחדו וביראתו ברח החנווני ונמלט על נפשו שלא על מנת לשוב, אולם כעבור זמן לא רב נראתה שוב דמותו בפתח בית הכנסת, כשהוא נושא בידיו את המאזניים שלו, בהן נהג לשקול לוקוחותיו יין ושמן.

נתיב צר נתפלס לו לחנווני. הכל עקבו אחריו במתח. ואילו הוא. מכיוון שקיבל על עצמו את המשימה. שוב לא הבחינו עיניו במאומה. ניכר היה בו כי הוא מתייחד עם קונו מעומק ליבו.

הוא טיפס על מדרגות התיבה, העמיד את המאזניים לפניו. נשא עיניו למרומים ואמר:

"ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך כי עם הארץ הנני. אך זאת שמעת מהחכם הדורש בבית הכנסת. כי המאזניים רומזות לשמך הקדוש. כפות המאזניים רומזות לשתי אותיות ה'. המוט שבין כפות המאזניים רומז לאות ו'. והאוזן הקטנה שהמאזניים תלויות בה רומזת לאות י'!"

"שמך הגדול והנורא, שם הוי"ה ברוך הוא. רמוז במאזניים". זעק החנווני מקירות ליבו. "ופי מעיד על ליבי, כי בכל עת אשר אני מניח שמן או יין על המאזניים - מדמה אני לנגד עיני את שמך הגדול והנורא. ונרתע הנני מלשאת ולתת שלא באמונה"

"אנא. רבונו של עולם". הרעידה זעקתו של החנווני את כתלי בית הכנסת. "אם שיקרתי אי פעם ושקלתי בחסרון. תרד נא אש מן השמים ותשרוף אותי. אבל אם דקדקתי ועשיתי כאשר ציוויתני. במאזני צדק ואבני צדק - אנא. ריבונו של עולם. הורד נא עכשיו גשם נדבות והרווה את האדמה במים חיים וצלולים!"

ובאותו רגע בו סיים החנווני הפשוט את תפילתו, נתקדרו השמים בעבים, ברקים הבריקו ורעמים נתגלגלו, וגשמי ברכה ירדו והרוו את הארץ, מילאו את הבורות והבארות, החיו את הלבבות השבורים, ולא פחות מכך - לימדו את המון העם עד כמה רב ועצום הוא כוחו של משא ומתן באמונה, ושל זעקת אמת הבוקעת מלב תמים וישר.

הודעות מרכז "תפילת הגשם" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555
שיעורי לווין
לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"צ ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"
העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "הספדי יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "יוני המעלה")
העלון לע"נ אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ו מר חשון התשע"ז

מתפללים

שבת יח' אדר א' ה-תשפ"ב
פרשה: **כי תשא**
הפטרה: **וישלה אחאב**

הדלקת נרות - 17:07
צאת השבת - 18:01
ר"ת - 18:38

הדלקת נרות בשבת הבאה 17:13

זמנה	כי תשא
5:03	עמוד השחר: 5:11
5:10	זמן טלית: 5:18
6:11	זריחה: 6:19
11:54	צאת: 11:54
12:22	מנחה גדולה: 12:22
17:36	שקיעה: 17:30

לעשות את השבת לדורותם

"לדרתם" כתיב חסר, וניתן לקרוא גם "לדירתם" - מלשון דירה. כאשר דירתו של היהודי היא 'שבתית' - שולחן ערוך, נר דלוק, מיטה מוצעת - אומרת השכינה: הריני דרה איתכם. אך כשאין השבת ניכרת בדירה, אומרת השכינה: אין זו דירה של ישראל.

העלון לרפואת חמי וחמתי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד ובדוריה מרת אחותי דינה בת רחל הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל' 052-5079555

"כי תשא את ראש בני ישראל"

בתקופת השפל והמרמס בה אנו נמצאים, מחפש כל לב יהודי את הנוסחה לנשיאת ראש. כיצד היא הדרך בה מנשאים את ראש בני ישראל? הגר"א לימדנו בפרשת "משפטים" שדרשת חז"ל "עין תחת עין - ממוך" - רמוזה בפסוק עצמו, דהיינו, עבור "עין" תשלם "תחת עין". אם נכתוב את אותיות א"ב מלמעלה למטה נקבל תחת האות ע' את האות פ', ותחת האות י' את האות כ' ותחת האות נ' את האות ס', כלומר "תחת עין" הכוונה ל"כסף".

על פי רעיון "גאונג" זה נבין את סוד נשיאת ה'ראש'. צריך לשאת את אותיות ראש, אות אחת קדימה: ר' מתנשאת ל-ש, א' מתנשאת ל-ב, ו-ש' מתנשא ל-ת' - והרי לנו: "שבת". מן השבת מתברכים כל ימי השבוע, המתנה הטובה הזאת מבית גנזיו של הקב"ה מנשאת את היהודי הכפוף בשישה ימים של גשמיות ליום שכולו רוחניות ומאור פנים, "וביום השביעי שבת וינפש" נאמר בהמשך פרשתנו. ואולם השבת אינה אלא סמל לשאר המצוות שהרי שקולה שבת כנגד כל המצוות, והסיבה לשפלות מצב ישראל היא נטישת השבת וערכיה, ולזול בתורה ובמצוותיה, והפתרון צריך להיות באופן של "כי תשא את השבת" ואם בני ישראל ינשאו את השבת, אזי השבת תנשא אותם, כי אמר אחד העם: יותר מששמרו ישראל את השבת, שמרה השבת את ישראל, ובישיעה: "מי נתן למיסיסה יעקב וישראל לבוזים? הלא ה' זו הטאנו לו, ולא אבו בדרכיו הלוך, ולא שמעו בתורתו". אכן כן: "אם בחוקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו... ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד".

על פי שיטה זו של אותיות 'מסתתרות אפשר להבין פסוקים נוספים: "וישחד לא תקח" (משפטים) מדוע? האותיות שאחר "שחד" הן "תפה", דהיינו - אם תקדים שוחד או מיד תטה את המשפט, כי השוחד יעור פקחים.
"והנה איל אחר נאחו בסבך" (וירא) לאחר האותיות "סבך" באות אותיות "עגל", דהיינו שהאיל של אברהם עתיד להגן על בני ישראל מפני הטא העגל.
ונסיים בכלל גדול שבתורה: "ואהבת לרעך כמוך" (קדושים) - הקושיה בפסוק ידועה מן המציאות, כיצד אפשר לאהוב את רעך, והרי אני פיקח ממנו ומוצלח ממנו? וכידוע שבית שני נחרב בגלל שנאת הינם. התשובה טמונה באותיות שתחת "רעך" והיינו: "שפל", אם תשפיל את עצמך ותקטין את רצונותיך, תגיע לאהבת הרע. בזכות אהבת הינם נזכה לראות בבנין בית שלישי, ובזכות ההכרה שהשבת והמצוות הם הערובה האמיתית לקיומו של עם ישראל, ימלטנו הקב"ה מכל צרותינו ויחיש משיח לגאולנו.

"ונתנו איש כופר נפשו לה"

השם יתברך צידה את משה שלא ימנה אותם לפי הגולגולת אחד אחד, לפי שבדבר המנוי שולטת עין הרע. ואם ימנה אותם לפי גולגולת תפרוץ בהם מגפה, וכן מצינו בדוד המלך שמנה את ישראל לפי גולגולת ופרצה מגפה ונפלו שבעים אלף נפשות ישראל, וכמבואר בשמואל ב' (פרק כ"ד). לפי שעין הרע דבר רע מאד וצריך אדם לזהר ממנה הרבה. ואמרו חכמינו בתלמוד (בבא מציעא קז:), שרב הלך לבית הקברות, ובחכמתו הגדולה היה מסתכל בקברים והיה יודע מאיזה חולי מת אדם פלוני, וראה שתשעים ותשע חלקים מאותם המתים שבבית הקברות מתו מעין הרע, וחלק אחד מת מאשר חולאים. וכן מצינו שבשעה שהטיל נבוכדנצר את חונקו מישאל ועוריה לתוך כבשן האש, אף על פי שניצלו מן האש ונשארו בחיים, מתו מעין הרע.

והטעם שבדבר המנוי שולטת עין הרע, שעל ידי המנין שמוציאים מן הפה ועל ידי ההסתכלות בריבוי הגדול, נגרם להם נזק, ואפילו אם לא נגרם נזק, הרי אין הברכה מצויה בדבר הנמנה, שאין הברכה מצויה לא בדבר המנוי ולא בדבר המדוד ולא בדבר השקול אלא בדבר הסמוי מן העין. שכן אמר הכתוב בפרשת כי תבוא: "ועו ה' אתך את הברכה באסמיו", ולא מגולה לעין, וכן "באסמיו" הוא לשון סומא, היינו דבר שהוא סתום שאין העין רואה אותו, בו נשלחת הברכה מאת השם יתברך, וכך הבא למדוד תבואתו, צריך לבקש תחילה רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא שישלח לו ברכה בכרי הזה. ואם מדד תחילה ואחר כך התפלל, הרי זו תפלת שוא, שכיון שמדד שוב לא תשרה בו הברכה.

"ולא יהיה בהם נזף בפקוד אותם"

אמרו רבותינו בתלמוד (יומא כב:), שאסור למנות את ישראל אפילו לדבר מצוה, וכל המונה את ישראל עובר בשני לאוין, לא ימד ולא יספר. אפשר להסביר את חומר האיסור למנות את ישראל באופן ישיר, כי אילו היו מונים באופן ישיר כל יחיד מישראל בפני עצמו, או היה נערך ונידון על ידי ההשגחה כחטיבה בפני עצמה לפי מעשיו ועלילות מצעדי גבר, והיו באים לידי הבלטת עוונותיהם ופשעיהם של יחידים שהיו מעוררים עליהם קיטרוג בשמים (עבודה בנגף). וכבר אמרו רבותינו בתלמוד (עבודה זרה ד:), "צבור מרובים זכויותיהם", לפיכך כשכל אחד נותן מתנה יחד עם כלל ישראל, כמו כאן שנפקדו כל בני ישראל בשוה במחצית השקל, ואחר כך נמנו השקלים הצבורים לדעת את מספרם, אז היחיד אפילו

שהוא רשע, הציבור בכוחו הרב מחפה עליו ומכפר על נפשו, הוא נחשב או כחלק מן הציבור. עצם המלה צבור היא ראשי תיבות: צדיקים בינונים ורשעים, וכאשר כולם יחד, מחפים הצידיקים על הרשעים ומכפרים עליהם. וכמו כן אמרו רבותינו (מנחות כז:). "ארבעה מינים שבלולב, שנים מהם עושים פירות, ושנים מהם אינם עושים פירות, ואין אדם יוצא חובתו בהם עד שיהיו כולם באגודה אחת". בלל אמר לבלעם (במדבר כג, יג): "אפס קצוהו תראה וכולו לא תראה וקבנו לי משם", בלל רצה שבלעם יראה רק קצוהו - המוקצים שבהם, שאז תחולנה קללותיו, אבל כאשר יראה את כולם לא תחולנה הקללות אף על המוקצים.

"זה יתנו כל העובר על הפקודים מוציאת השקל"

רבי יעקב יוסף מפולנאה (בעל "תולדות יעקב יוסף") כותב: מדוע אמרה תורה לתת רק "מחצית השקל" ולא שקל שלם? ללמדך שאין אדם שלם ולא יהודי שלם עד שיהיה שותף עם חבירו ביהוה, בצוונת ואחזה, ולא עוד אלא אף הפשוט שבפשוטים בכוחו להשלים את הגדול שבגדולים...

והנה המשנה הראשונה במסכת שקלים אומרת: "באחד באדר משמיעים על השקלים ועל הכלאים". ולכאורה מה ענין כלאים לשקלים? אלא באו חכמינו ללמדנו, שאם כי אחדות ישראל נחוצה לנו כמו אויר לנשימה, עם כל זה עלינו לעמוד על המשמר שחוגים שונים שמנגחים חלילה את תורת ישראל, לא ישתמשו בתואנה של אחדות ישראל להשריש בקרבנו כלאים, דעות זרות ונכריות. כי כמצד אחד עלינו להאזין להכרזה על השקלים, ולהיות שותפים כל אחד לחבירו, ואילו מצד שני עלינו להטות אוזן מאד קשבת להכרזה על איסור כלאים, להזהר ולהשמר שהם לא ישרו מרוחם האנטי דתית על רוחנו הקדושה.

עוד אפשר לומר שהטעם שאמרה התורה לתת רק "מחצית השקל" היא שקל שלם, כי הרי האדם מורכב מחומר, והיינו גופו, וכן מורכב מרוח, והיינו נשמתו. אפשר למנות רק את מחצית האדם היינו את חומרנו, גופו, אבל אי אפשר למנות את מחציתו השניה היינו את רוחו, נשמתו. כי יש אדם שהוא מחונן ברוח עילאית, שנשמה גבוהה, עד שהוא שקול כנגד אלפי רבבות אנשים, מפקד יכול להראות את המספר הכמותי, אולם מן הנמנע לקבוע מספר איכותי של נשמות, לכן הנתניה היתה רק מחצית השקל.

לילות לילי

הלכות קריאת שמע של ערבית
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

החיוב לקרוא קריאת שמע בתחלת הלילה

ולפי זה, אם הגיע זמן צאת הכוכבים, ואין לו מנין לתפלת ערבית באותה שעה, אלא לאחר מכן, (ואינו נמצא באמצע תלמוד תורה או באמצע סעודה שהתחיל בהם קודם לכן בהיתר), צריך לקרוא קריאת שמע באותה שעה, ולאחר מכן יחזור ויקרא קריאת שמע בברכותיה ויתפלל תפלת ערבית בציבור.

סוף זמן תפלת ערבית

שוב להחמיר לכתחלה להתפלל גם תפלת ערבית קודם הצות הלילה, מפני שלדעת כמה פוסקים אף תפלת ערבית זמנה לכתחלה עד הצות הלילה, ואם לא התפלל קודם הצות הלילה מתפלל אחר הצות.

ואם אין לו מנין לתפלת ערבית אלא אחר הצות הלילה, עדיף יותר שיתפלל בציבור אחר הצות הלילה, (ויקרא קריאת שמע קודם הצות הלילה), ממה שיתפלל ביחידות קודם הצות הלילה.

ועיין להלן (סעיף כו) אם אפשר להתפלל ערבית אחר עלות השחר.

קריאת שמע של ערבית אחר עלות השחר

אם לא קרא קריאת שמע עד שעלה עמוד השחר, אינו יוצא ידי חובה כשקורא אחר עלות השחר אלא אם כן לא קרא קודם עלות השחר מחמת שהיה אנוס, כגון שהיה שיכור או חולה וכיוצא בזה.

וכל שהיה אנוס יוצא ידי חובת קריאת שמע אחר עלות השחר אפילו אם קורא סמוך להנץ החמה. וכל שלא היה אנוס אינו יוצא ידי חובה אחר עלות השחר אפילו קורא מיד אחר עלות השחר.

וכשקורא קריאת שמע אחר עלות השחר כשהיה אנוס ולא היה יכול לקרוא קודם לכן, מברך שתי הברכות שלפני קריאת שמע, וברכת "אמת ואמונה" עד "גאל ישראל", ואינו מברך ברכת "השכיבנו" כלל.

והנהגים לומר בחוץ לארץ פסוקי "ברוך ה' לעולם" וכו', (עיין בזה להלן בסיומן רלו), לא יאמרו פסוקים אלו כשקוראים קריאת שמע אחר עלות השחר במקום אנוס.

אם לא קרא קריאת שמע עד שעלה עמוד השחר, ולא היה אנוס, אף על פי שלדעת רוב רבותינו הראשונים ומרן השלחן ערוך אינו יוצא ידי חובה כשקורא אחר עלות השחר, מכל מקום כיון שיש אומרים שיוצא ידי חובת קריאת שמע אחר עלות השחר אפילו כשלא היה אנוס, ראוי להחמיר שיקרא קריאת שמע אחר עלות השחר בלי ברכותיה, שהרי

אינו אומר אלא פסוקים, ואם אינו יוצא בזה ידי חובת המצוה הרי הוא כקורא בתורה.

לחן לילי

"אמת של רחמים"

לפני רבי מאיר מפרמישלאן הופיע פעם יהודי שלבש בגדים לבנים והתנהג כרוב וכצדיק. רבי מאיר הבהין מיד שאין תוכו כבדו, שאין הוא אלא אדם פשוט בתכלית. אמר לו הצדיק: בתוך י"ג מידות הרחמים מופיעה מידת האמת. ולכאורה לא מובן איך האמת היא ממידות הרחמים, והרי אם הקב"ה יתנהג איתנו על פי האמת, מי יזכה לפניו בדין? שתק האיש. חידר רבי מאיר והסביר: בתוב שהקב"ה מרדק עם צדיקים עם השערה. ממילא, בשאדם לובש בגדים לבנים ומתחזה לצדיק, היה מן הדין שהקב"ה ידקדק עמו בחוט השערה. אולם באז מתעוררת מידת האמת וצווקת שהאיש הזה אינו צדיק באמת אלא איש פשוט, ולכן יש לרהם עליו ולנהוג בו כפי שמתנהגים עם אנשים פשוטים...